

Remiss

Datum 2023-11-20

Dnr 2023-000091

Handläggare

Helena Westman
Fiskestillståndsenheten
helena.westman@havochovatten.se

Remiss gällande ändrade regler för fiskelicens och tillstånd inom fisket

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller justeringar och förtydliganden om bestämmelser som främst handlar om det pelagiska fisket i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet.

Förslaget föreslås träda i kraft den 2024-02-01

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 2023-12-13

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochovatten@havochovatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening.

Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur HaV behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](#).

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Helena Westman, tfn 010-698 62 02 eller Patrik Persson, tfn. 010-698 61 56.

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Mats Svensson efter föredragning utredaren Helena Westman. I den slutliga handläggningen av ärendet har även enhetschefen Patrik Persson och verksjuristen Catarina Pernheim medverkat.

Mats Svensson

Helena Westman

Bakgrund och syfte

Bakgrund

I november 2009 infördes i det pelagiska fisket¹ ett system med överlåtbara fiskerättigheter genom lagen (2009:866) om överlåtbara fiskerättigheter. Av lagen framgår att dessa fiskerättigheter gäller i tio år. Under denna tioårsperiod utvärderades det pelagiska systemet vid två tillfällen, dels av Havs- och vattenmyndigheten (HaV) år 2014, dels av riksdagens miljö- och jordbruksutskott år 2016. I budgetpropositionen för år 2018 uttalade regeringen att systemet har fungerat väl och uppfyllt sitt övergripande syfte att strukturrationalisera flottan samt inneburit en betydande ökning av lönsamheten och en mer rationell användning av svenska pelagiska kvoter.

Under sommaren 2019 remitterade HaV ett förslag med justeringar inför den nya tioårsperioden. Senare samma år fattade myndigheten beslut om nya överlåtbara fiskerättigheter, som gäller fram till och med 2029. I remissen från år 2019 lyfte HaV fram att det fanns ytterligare behov av mindre anpassningar av det pelagiska systemet. Mot bakgrund av dessa behov av justeringar och tydliggörande av regelverket remitterar myndigheten nu förslag till ändringar gällande det pelagiska fisket i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet. I förslaget ingår också vissa ändringar och flytt av två paragrafer från Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område till HVMFS 2014:19.

Kort om syftet med förslagen i remissen

Förslagen i remissen innehåller olika justeringar om den regionala tilldelningen samt införande av aktivitetskrav och mellanårsflexibilitet. Därutöver innehåller remissen ett flertal förtydliganden såsom fiskerättigheters giltighetstid vid nybyggnation av fiskefartyg, överlåtelse och kvotbyten samt utförelse av fiskekapacitet vid byte av fiskeinriktning.

Utförligare beskrivning och motivering till förslagen finns i nästa avsnitt i anslutning till varje föreskriftsförslag.

Klargörande om överlåtelse och kvotutbyten med utlandet

Enligt EU-rätten har medlemsstaterna möjlighet att byta alla eller delar av de fiskemöjligheter mellan sig, vilket är en möjlighet för att kunna uppfylla målet i den gemensamma fiskeripolitiken (EU) nr 1380/2013 om att skapa förutsättningar för att göra yrkesfisket och tillhörande verksamheter, som exempelvis beredningsindustrin, mer ekonomiskt bärkraftiga och konkurrenskraftiga.

Sverige använder sig av denna möjlighet och genomför dessa så kallade kvotbyten med andra medlemsstater med anledning av att det kan föreligga en begränsande kvotsituation för Sverige nationellt sett eller för att en eller flera enskilda licensinnehavare (fiskefartyg) har ett behov. Ett kvotbyte med en annan medlemsstat förutsätter att den andra medlemsstaten har tillgång till önskad kvot samt är villig att byta bort den till Sverige i utbyte mot en andel av en annan kvot.

¹ Med pelagiskt fiske avses fiske efter någon av arterna sill, skarpsill, makrill, taggmakrill, blåvitling och tobis.

Oavsett om kvotbytet sker på HaV:s initiativ eller på grund av att ett enskilt fiskefartyg vill byta till sig ytterligare kvantiteter från ett fiskefartyg i en annan medlemsstat sker bytet alltid först på nationell nivå. Det innebär att när ett enskilt fiskefartyg skaffar kvantiteter av ett fartyg i ett annat land måste kvotbytet först godkännas av HaV, som genomför bytet på nationell nivå, vilket också innebär att den svenska totalkvoten justeras med utifrån tillbytta kvantiteter. Först därefter regleras fiskelicensinnehavarens kvantiteter i kilogram för det aktuella kalenderåret.

Enligt 5 § lagen om överlåtbara fiskerättigheter (2009:866) får en fiskelicensinnehavare ha fiskerättigheter för högst två fiskefartyg samtidigt och innehavet av rättigheterna får motsvara högst tio procent av den del av den nationella fiskekvoten som görs tillgänglig för fiske genom individuella kvoter.

Intialt genomfördes endast ett fåtal överlåtelser per år initierade av enskilda licensinnehavare och bytena påverkade inte innehavet av fiskerättigheterna i någon högre grad. Eftersom antalet kvotbyten ökat de senaste åren ser HaV nu att behov av att förtydliga att när en licensinnehavare genomför ett byte med utlandet kontrolleras om bytet innebär överskridande av fiskelicensinnehavarens ägarkoncentration.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet och Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område.

Havs- och vattenmyndigheten föreslår
dels att 3 kap. 6 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast 3 kap. 6 § ska utgå,
dels att nuvarande 13 kap. ska betecknas 14 kap.,
dels att 2 kap. 10 §, 11 kap. 3, 6, 8 och 13 §§ och 12 kap. 1 och 4 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas ett nytt kapitel 13 kap., av följande lydelse

Bemyndigande

2 § förordningen (2009:867) om överlåtbara fiskerättigheter vad avser 11 kap. 3, 3 a och 13 §§ och 12 kap. 1 och 1 a §§.

2 kap. 7 och 19 § samt 6 kap. 8 § förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen vad avser övriga paragrafer.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslaget är att föreskrifter ska träda i kraft den 1 februari 2023.

2 kap. Licens för yrkesmässigt fiske i havet

2 kap. 10 §

Utförsel av fiskekapacitet

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>Kravet på utförsel gäller inte när ansökan avser förnyad fiskelicens vid licensperiodens utgång eller förnyad fiskelicens med anledning av förändringar i ägandeförhållandena till ett tidigare licensgivet fartyg.</p> <p>Kravet på utförsel gäller om fiskelicensinnehavaren byter fiskeinriktning från passiva till aktiva redskap.</p>	<p>Kravet på utförsel gäller inte när ansökan avser förnyad fiskelicens vid licensperiodens utgång eller förnyad fiskelicens med anledning av förändringar i ägandeförhållandena till ett tidigare licensgivet fartyg.</p> <p>Kravet på utförsel gäller om fiskelicensinnehavaren byter fiskeinriktning från passiva till aktiva redskap <i>eller byter segment enligt 9 §.</i></p>

Motivering

Inom den nationella hanteringen av EU:s regler om in- och utförsel av fiskekapacitet görs en indelning av fiskefartygen i tre segment beroende på vilket fiske som bedrivs och vilka fiskeredskap som används. Segmenten består av ett kustsegment för fiskefartyg som enbart fiskar med passiva redskap, ett pelagiskt segment för fiskefartyg^{2,3} som fiskar efter pelagiska arter med trål eller vadredskap och ett tredje segment för de som fiskar med trål, vad eller snurrevad, och som inte tillhör segment 2, dvs. fartyg som fiskar efter demersala arter.

Av 30 § fiskelagen (1993:787) framgår att en fiskelicens får beviljas om fiskekapacitet förs ut ur den svenska fiskeflottan i enlighet med artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken (grundförordningen). Kravet på utförsel innebär att fiskekapacitet, räknat i fartygens bruttotonnage (mätt i bruttoton) och motorstyrka (mätt i kilowattimmar), förs ut ur fiskeflottan genom att fiskelicensen upphört att gälla för ett eller flera svenska fiskefartyg.

Utförsel av fartygskapacitet sker genom specifika procenttal för bruttoton och kilowattimmar inom respektive segment, vilket regleras i 2 kap. 9 § i föreskrifterna. Av nuvarande 2 kap. 10 § framgår endast att kravet på utförsel gäller när fiskelicensinnehavaren byter fiskeinriktning från passiva till aktiva redskap. Men även den som tidigare har bedrivit fiske inom ett annat segment eller som tidigare fiskat med aktiva redskap inom det demersala segmentet behöver föra ut fiskekapacitet för att få börja fiska inom ett annat segment.⁴

Mot bakgrund av den problematiska beståndssituationen för framförallt torsk i det demersala fisket i Östersjön har det uppkommit ett behov av att tydliggöra att utförsel av fiskekapacitet också behöver ske också vid byte mellan olika segment vid ändring av fiskeinriktning och fångstområden. Kravet på utförsel gäller inte när ansökan avser en förnyad fiskelicens.

3 kap. Gemensamma bestämmelser om fisketillstånd

3 kap. 6 §

Rubrik: Hinder för att bevilja fisketillstånd till stödmottagare – rubriken upphör att gälla

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
Den som har beviljats stöd i samband med definitivt upphörande av fiskeverksamhet enligt artikel 27 e i rådets förordning (EG) nr 1198/2006 av den 27 juli 2006 om Europeiska fiskerifonden får inte beviljas ett	<i>Paragrafen upphör att gälla.</i>

² Pelagiskt tillstånd krävs vid fiske med vadredskap, som har ett djup av 45 meter eller mer och en omkrets av 360 meter, eller trål. Något pelagiskt tillstånd behövs dock inte vid fiske i Bottenhavet och Bottenviken (delområde 30–31) med fiskefartyg som är under 15 meter i längd eller i övriga Östersjön med fiskefartyg som är under 12 meter i längd, se 5 kap. 1 § HVMFS 2014:19.

³ Inom det pelagiska segmentet finns det även mindre fartyg som fiskar efter pelagiska arter med mindre vadredskap eller trål, utan krav på att ha ett pelagiskt fisketillstånd.

⁴ Se Förvaltningsrätten i Göteborgs domar från den 3 juni 2020, målnummer 14013-19, och den 20 augusti 2020, målnummer 5143-20.

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
nytt fisketillstånd för fiske enligt 6 kap. 1 och 9 §§ eller 8 kap.1 §.	

Motivering

Förordningen (EG) nr 1198/2006⁵ upphörde att gälla 2014, dvs. det var nio år sedan någon senast beviljades stöd för definitivt upphörande av fiskeverksamhet baserat på den förordningen. Senare EU-förordning⁶ har fastslagit att en stödmottagare inte får registrera ett nytt fiskefartyg inom fem års tid efter att stödet har mottagits och av 4 kap. 19 b § fiskeförordningen⁷ framgår också att en sådan juridisk person som stödmottagaren äger andel i och har ett bestämmande inflytande över inte får äga eller ha fiskelicens för något annat unionsfiskefartyg med en total längd om 8 meter eller längre under samma tidsperiod.

HaV ser inte något skäl till varför de som fått skrottningsstöd enligt förordningen (EG) nr 1198/2006 ska behandlas annorlunda än de som fått skrottningsstöd senare. Bestämmelsen kan därför upphävas.

11 kap. Pelagiska fiskerättigheter och årliga pelagiska fiskemöjligheter

11 kap. 3 §

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>En fiskelicensinnehavare som omfattas av tillståndskravet i 5 kap. 1 § får tilldelas pelagiska fiskerättigheter för de kvoter som räknas upp i 1 §. Tilldelningen ska utgå från fiskelicensinnehavarens innehav av fiskerättigheter den 1 november 2019 av de arter och havsområden som framgår av 1 §, med undantag för de licensinnehavare som både har fiskerättigheter för sill i Östersjöns delområde 30–31 och skarpsill i Östersjön. För dessa ska fiskerättigheterna istället fördelas enligt 4 §.</p> <p>Tilldelningen kan också utgå från att en fiskelicensinnehavare, som omfattas av kravet på fisketillstånd för pelagiska arter, övertar pelagiska fiskerättigheter enligt</p>	<p>En fiskelicensinnehavare som omfattas av tillståndskravet i 5 kap. 1 § får tilldelas pelagiska fiskerättigheter för de kvoter som räknas upp i 1 §. Tilldelningen ska utgå från fiskelicensinnehavarens innehav av fiskerättigheter den 1 november 2019 av de arter och havsområden som framgår av 1 §, med undantag för de licensinnehavare som både har fiskerättigheter för sill i Östersjöns delområde 30–31 och skarpsill i Östersjön. För dessa ska fiskerättigheterna istället fördelas enligt 4 §.</p> <p>Tilldelningen kan också utgå från att en fiskelicensinnehavare, som omfattas av kravet på fisketillstånd för pelagiska arter, övertar pelagiska fiskerättigheter enligt</p>

⁵ Rådets förordning (EG) nr 1198/2006 av den 27 juli 2006 om Europeiska fiskerifonden

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 av den 15 maj 2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006 och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011

⁷ Förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>bestämmelserna i lagen om överlåtbara fiskerättigheter och 12 kap. i denna föreskrift.</p> <p><i>En sökande vars fiskelicens har upphört att gälla, får i ansökan om nytt fisketillstånd tillgodoräkna sig fiskerättigheter som under högst tolv månader från upphörandet varit kopplade till det fartyg som tillståndet avsåg om fiskerättigheterna inte har upphört att gälla.</i></p>	<p>bestämmelserna i lagen om överlåtbara fiskerättigheter och 12 kap. i denna föreskrift.</p>

Motivering

Paragrafen ändras redaktionellt genom att sista stycket flyttas till en ny paragraf, 11 kap. 3 a §, se nedan.

11 kap. 3 a §

<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p><i>Om en fiskelicens har upphört att gälla får den tidigare fiskelicensinnehavaren i en ansökan om nytt fisketillstånd tillgodoräkna sig de fiskerättigheter som var förenade med det fartyg som licensen och tillståndet avsåg. Detta gäller under förutsättning att ansökan inkommer inom högst ett år efter licensen upphört att gälla och att giltighetstiden för fiskerättigheterna inte har löpt ut.</i></p> <p><i>I det fall en fiskelicensinnehavare kan styrka att fartyget ska ersättas med ett nybyggt fartyg gäller istället att licensinnehavaren får tillgodoräkna sig fiskerättigheterna fram till dess att det nybyggda fartyget har registrerats in i Transportstyrelsens fartygsregister.</i></p>

Motivering

Paragrafen är ny, men där första stycket motsvarar skrivningen i nuvarande 11 kap. 3 § sista stycket. HaV föreslår vissa språkliga förändringar men sakinhållet innebär även fortsättningsvis att om en fiskelicens har upphört att gälla får den tidigare fiskelicensinnehavaren under en period om högst ett år efter licensens upphörande, tillgodoräkna sig de fiskerättigheter som var knutna till det licensierade fiskefartyget vid en ansökan om nytt fisketillstånd.

Vid nybyggnation av nya pelagiska fiskefartyg tar det oftast längre tid än tolv månader att bygga klart det nya fartyget. HaV förlänger därför redan i dag tidsbegränsningen vid nybyggnation till dess att fartyget är färdigbyggt och inregistrerat i Transportstyrelsens fartygsregister under förutsättning att nybyggnationen kan styrkas. Myndigheten föreslår därför att denna praxis tydliggörs i ett nytt andra stycke.

11 kap. 6 §

Rubrik: Regional tilldelning

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p><i>Fiskelicensinnehavare som enbart bedriver pelagiskt fiske i Östersjön och landar i östersjöhamnar, kan tilldelas en extra fångstmängd av regionala hänsyn.</i></p> <p>Tilldelningen sker i så fall utöver den fångstmängd som grundas på en överlåtbar pelagisk fiskerättighet enligt 3 §.</p>	<p><i>Om tillgången på fisk tillåter det kan Havs- och vattenmyndigheten av regional hänsyn tilldela en extra fångstmängd till fiskelicensinnehavare som</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) endast bedriver pelagiskt fiske i Östersjön,</i> <i>2) endast landar i Östersjöhamnar, och</i> <i>3) året innan har fått en regional tilldelning.</i> <p>Tilldelningen sker i så fall utöver den fångstmängd som grundas på en överlåtbar pelagisk fiskerättighet enligt 3 §.</p>

Motivering

Att främja det kustnära fisket och den regionala utvecklingen är ett mål såväl inom den gemensamma fiskeripolitiken inom EU som nationellt. Nuvarande regler om regionalkvot infördes i samband med införandet av det pelagiska systemet med överlåtbara fiskerättigheter år 2009. Syftet var att bidra till en ökad regional lönsamhet och motverka en fortsatt koncentration av fartyg till västkusten. I den remiss som föregick de ändrade föreskrifterna angav Fiskeriverket att den regionala extratilldelningen till östersjöfartygen beräknades uppgå till cirka 15 000 ton årligen, vilket HaV nu föreslår ska vara den regionala tilldelningen i östra Östersjön framöver och som också ska framgå av föreskrifterna, se förslaget till ny 13 kap. 3 § nedan.

Ursprungligen var det 16 fartyg som fick regional tilldelning, men antalet har nu minskat till tolv stycken. Av de kvarvarande fartygen fiskar tre av dem i huvudsak i norra Östersjön (ICES delområde 30–31) och de övriga nio i östra Östersjön (ICES delområde 25–29 och 32)⁸. De andelar av den regionala tilldelning som ursprungligen tilldelades de fiskefartyg som inte längre har sådan tilldelning har fördelats på kvarvarande fiskefartyg (fiskelicensinnehavare).

Den regionala tilldelningen fyller en viktig funktion när det gäller att främja och upprätthålla landningarna i Östersjön och HaV bedömning är att den regionala tilldelningen har fungerat bra överlag. De överväganden och mål som sattes upp när det nuvarande systemet infördes år 2009 är uppfyllda och regionalkvoterna har bidragit till att det lokala fisket har kunnat bibehållas i hög utsträckning. De regionala kvoterna har också bidragit till försörjningen till beredningsindustrin.

HaV anser att det endast är de fiskelicensinnehavare som i dag får en regional tilldelning som fortsatt ska få en sådan extra tilldelning, med bibehållna andelar av den regionala kvoten. Bakgrunden är att lönsamheten riskerar att minska om fler fartyg ska dela på den regionala tilldelningen. Det är därför endast möjligt för någon utan regional tilldelning att få en sådan om licensinnehavare med regional tilldelning slutar. För att tydliggöra detta bör det finnas en

⁸ Denna del av Östersjön benämns av Internationella havsforskningsrådet (ICES) som *centrala Östersjön*.

bestämmelse där det framgår att den som tidigare har fått regional tilldelning fortsatt ska få det. Samtidigt anser HaV att det ska vara möjligt för vissa andra licensinnehavare att kunna få regional tilldelning om tillgången på fisk tillåter det, se förslaget till ny 8 a § nedan.

Eftersom den regionala kvotens storlek är beroende av vilka fiskekvoter som Sverige tilldelas bör det av föreskriften framgå att den regionala tilldelningen är beroende av tillgången på fisk.

11 kap. 8 §

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p><i>Havs- och vattenmyndigheten har rätt att årligen, tidigast den 1 oktober, återkalla en regional tilldelning om fiskelicensinnehavaren inte har använt sin tilldelade fångstmängd på grund av fiskeförbud, andra inskränkningar i fisket eller av andra skäl.</i></p>	<p><i>En fiskelicensinnehavares regionala tilldelning ska utgå från det som Havs- och vattenmyndigheten har kvotavräknat fiskelicensinnehavarens regionala tilldelning de två år som föregått det föregående kalenderåret.</i></p> <p><i>Den regionala tilldelningen kvotavräknas före de pelagiska fiskemöjligheterna.</i></p> <p><i>Om en fiskelicensinnehavare inte kommer att använda hela sin regionala tilldelning kan Havs- och vattenmyndigheten, efter samråd med licensinnehavaren, omfördela den outnyttjade kvoten till övriga licensinnehavare som innehar en regional kvot.</i></p>

Motivering

Enligt nuvarande bestämmelse har HaV möjlighet att tidigast den 1 oktober varje år återkalla en regional tilldelning om fiskelicensinnehavaren inte har använt sin tilldelade fångstmängd. Syftet är att myndigheten ska kunna omfördela fiskemöjligheten mellan övriga fartyg med regional tilldelning. HaV har dock inte tillämpat denna möjlighet de senaste åren, även om myndigheten vid ett tillfälle återkallat en regional tilldelning. Den återkallelsen gjordes efter överenskommelse med det aktuella fiskefartyget efter att fiskelicensinnehavaren meddelat att den outnyttjade regionala kvoten inte skulle komma att fiskas upp.

Utöver att bestämmelsen i sin nuvarande utformningen inte fyller någon funktion, innebär den också en begränsning för en fiskelicensinnehavare att fritt kunna planera för att kunna nyttja sina fiskemöjligheter i slutet av året.

Mot denna bakgrund föreslår HaV att nuvarande bestämmelse ska ändras så att en eventuell omfördelning av outnyttjade regionala tilldelningar ska kunna ske först efter samråd med fiskelicensinnehavaren.

Samtidigt föreslår myndigheten att bestämmelsen kompletteras med två nya stycken, som placeras före den nu föreslagna ändringen.

Det första stycket reglerar att den regionala tilldelningen ska utgå från vad som har kvotavräknats från fiskelicensinnehavarens regionala tilldelning per år under de två år som föregått det föregående kalenderåret. I dag gäller att ett fartyg som inte har nyttjat sin regionala tilldelning fullt ut under året får en minskad tilldelning nästkommande år. Anledningen är att den regionala tilldelningen ska gå till de fartyg som behöver kvoten, vilket också är till nytta för den lokala beredningsindustrin.

Enligt HaV:s bedömning är det ett rimligt krav att en fiskelicensinnehavare har nyttjat den regionala kvoten för att fortsatt kunna få en ny tilldelning. Men en licensinnehavare behöver också ha förutsägbarhet om sin tilldelning, som inte bör påverkas negativt på grund av exempelvis längre sjukdomsperiod, föräldraledighet eller fartygshaveri. Myndigheten anser därför att principen om att tilldelningen minskar redan följande år om den inte nyttjas fullt är allt för strikt och föreslår därför att den regionala tilldelningen istället ska utgå från licenshavarens sammanlagda fiske på den regionala kvoten de två åren före det föregående kalenderåret. På så vis minskar risken för större kvotskillnader mellan åren.

I det andra stycket tydliggörs att den regionala tilldelningen kvotavräknas före de pelagiska fiskemöjligheterna, som är baserade på innehavet av pelagiska fiskerättigheter. Detta eftersom den regionala tilldelningen enligt 11 kap. 13 § inte får överlåtas.

11 kap. 8 a § – Ny bestämmelse

Föreslagen lydelse:

Om tillgången på fisk inom den regionala tilldelningen tillåter det kan andra fiskelicensinnehavare än de enligt 6 § få en regional tilldelning under förutsättning att licensinnehavaren

- 1. innehar pelagiska rättigheter för ett fartyg som är minst 12 meter långt,*
- 2. endast bedriver pelagiskt fiske i Östersjön, och*
- 3. endast landar i östersjöhamnar.*

För att en sökande ska få sin ansökan om regional tilldelning prövad, ska den ha kommit in till Havs- och vattenmyndigheten senast den 1 november, året före det kalenderår som den sökande avser att påbörja fisket.

Om Havs- och vattenmyndigheten behöver prioritera mellan inkomna ansökningar ska myndigheten med häsyn till följande kriterier göra en samlad bedömning.

- 1. Om den sökande under minst tre år har bedrivit gemensamt fiske med en fiskelicensinnehavare som tidigare fått regional tilldelning eller genom generationsskifte.*
- 2. Förutsättningar för den sökande att bedriva ett regionalt baserat fiske, grundat på fiskelicensinnehavarens fasta driftställe, och som bidrar till lokalekonomin och ger en balanserad fördelning av fisketillstånden längs Östersjökusten.*
- 3. Förutsättningarna för den sökande att fiska till humankonsumtion.*

Motivering

Bestämmelsen är ny och reglerar möjligheterna för en fiskelicensinnehavare, som tidigare inte har någon regional tilldelning, att bli beviljad regionala kvantiteter.

Som nämnts i motiveringen till ändrad 8 kap. 6 § är det idag tolv fiskefartyg som får regional tilldelning och den kvantitet som HaV årligen avsätter till regional tilldelning fördelas mellan de tolv fartygen.

Skulle någon av dessa fiskelicensinnehavare upphöra med sitt fiske kan det, beroende på tillgången på fisk, finnas en möjlighet för andra licensinnehavare att ta del av den regionala tilldelningen. Utöver att licensinnehavaren i så fall endast ska fiska i Östersjön och landa i östersjöhamnar, krävs att fiskelicensinnehavaren har pelagiska fiskerättigheter för ett fartyg som är minst 12 meter långt.

Det finns dock inte något villkor för hur många promille fiskerättigheter som en fiskelicensinnehavaren ska inneha för att kunna få regional tilldelning. En fiskelicensinnehavare som inte har förutsättningar att nyetablera sig enbart genom att införskaffa pelagiska fiskerättigheter ska genom regional tilldelning kunna få ökade fiskemöjligheter.

Inför varje nytt kalenderår genomförs beräkningar inför det kommande årets fördelning av fiskemöjligheter. Mot bakgrund av detta behöver ansökningar om nyetablering inkomma till HaV senast den 1 november året före det kalenderår som sökanden avser att påbörja fisket.

Det bör av bestämmelsen också framgå vilka urvalskriterier som gäller i det fall HaV behöver prioritera mellan flera ansökningar vid samma tillfälle.

11 kap. 11 a § - Ny bestämmelse

Föreslagen lydelse:

En fiskelicensinnehavare som under föregående år inte har nyttjat upp till 10 procent av den periodiska tilldelningen enligt 11 § ska tilldelas motsvarande fångstmängd under förutsättning att

- 1. Sverige överfört kvantitet enligt artikel 15.9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 eller artikel 4 i rådets förordning (EG) nr 847/1996, och*
- 2. Sveriges överförda kvantitet medger det.*

Om Sveriges överförda kvantitet endast täcker delar av samtliga fiskelicensinnehavares outnyttjade kvantiteter ska licensinnehavarens tilldelning minska proportionellt utifrån den egna outnyttjade kvantiteten.

Motivering

I syfte att underlätta landningsskyldigheten och mildra effekten av varierande årliga fångstsammansättningar finns det enligt artikel 15.9 i grundförordningen en möjlighet för medlemsstaterna att använda sig av den så kallade mellanårsflexibiliteten för bestånd som omfattas av landningsskyldigheten. Detta innebär att en medlemsstat både kan överföra

ounyttjade kvantiteter och tillåta landning av ytterligare mängder av det bestånd som är föremål för landningsskyldigheten till nästkommande år, under förutsättning att dessa kvantiteter inte överstiger 10 procent av den kvot som medlemsstaten tilldelats. Vid eventuellt överskridna kvantiteter dras dessa av vid kommande tilldelning till medlemsstaten i enlighet med artikel 105 i (EG) nr 1224/2009. En liknande möjlighet till mellanårsflexibilitet finns också i rådets förordning (EG) nr 847/96⁹, men här sker avräkningen med automatik, utan att medlemsstaterna behöver anmäla förfarandet.

De pelagiska kvantiteter som Sverige sparar kan dels bestå av individuellt sparade fiskemöjligheter, dels av outnyttjade kustkvoter. Innan de sparade kvoterna överförs till kommande år minskas de med eventuellt överskridna kvoter. I det fall det kvantiteter överförs från ett år till ett annat fördelas överskottet på alla fiskelicensinnehavare med pelagiska rättigheter utifrån licensinnehavarnas innehav av fiskerättigheter, dvs. utan hänsyn till det enskilda nyttjandet av fiskemöjligheter. Också i det fall Sveriges kvoter har överskridits så minskar kvantiteterna för samtliga licensinnehavare utifrån innehav av fiskerättigheter.

Mellanårsflexibiliteten skulle därför kunna vara ett medel för att underlätta landningsskyldigheten på individuell nivå om det fanns en möjlighet för den enskilde fiskelicensinnehavaren att spara kvantiteter mellan åren istället för att fångstmöjligheterna fördelas ut till samtliga licensinnehavare med fiskerättigheter för den aktuella arten i ett område.

På grund av att kvoterna flukturerar mellan åren och den problematiska beståndssituationen för flera pelagiska fiskarter i Östersjön anser dock HaV att det inte är lämpligt att införa en möjlighet att på individuell nivå överskrida sina tilldelade fiskemöjligheter. Det är inte givet att ett eventuellt överskridande på individnivå innebär att det totala uttaget av fisk förblir opåverkat, utan om kvoterna sänks, eller det till och med införs fiskestopp, kommer överskridandet inte kunna täckas av framtida kvoter.

Däremot anser HaV att de fiskelicensinnehavare som inte fullt nyttjar sina fiskemöjligheter under ett år, ska kunna få ta del av motsvarande kvantiteter av de kvantiteter som överförs till Sverige nationellt, under förutsättning att den nationellt sparade kvantiteten medger detta. Om den kvantitet som överförs från ett år till ett annat inte motsvarar de enskildas sammanlagda sparande ska det nationella sparandet fördelas proportionerligt utifrån det fiske som varje licensinnehavare har bedrivit.

11 kap. 13 §

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
Det framgår av 4 § lagen (2009:866) om överlåtbara fiskerättigheter att pelagiska fiskerättigheter får överlåtas till en annan fiskelicensinnehavare, om överlåtelsen inte motverkar syftet med lagen.	Det framgår av 4 § lagen (2009:866) om överlåtbara fiskerättigheter att pelagiska fiskerättigheter får överlåtas till en annan fiskelicensinnehavare, om överlåtelsen inte motverkar syftet med lagen.

⁹ Rådets förordning (EG) nr 847/96 av den 6 maj 1996 om att införa ytterligare villkor för förvaltning av totala tillåtna fångstmängder (TAC) och kvoter med fördelning mellan åren

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse:
<p>Efter godkännande från Havs- och vattenmyndigheten får en årlig pelagisk fiskemöjlighet helt eller delvis överlåtas mellan fiskelicensinnehavare under det år fiskemöjligheten får användas.</p> <p>Regional tilldelning enligt 6 och 7 §§ får inte överlåtas</p>	<p>Efter godkännande från Havs- och vattenmyndigheten får en årlig pelagisk fiskemöjlighet helt eller delvis överlåtas mellan fiskelicensinnehavare under det år fiskemöjligheten får användas om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. den mottagande fiskelicensinnehavaren bedriver ett aktivt pelagiskt fiske, 2. de överlåtna kvantiteterna motsvarar den mottagande fiskelicensinnehavarens förväntade fångade kvantiteter, och 3. de överlåtna kvantiteterna är av en art i ett kvotområde som den mottagande fiskelicensinnehavaren har tillträde till. <p>Regional tilldelning enligt 6 och 7 §§ får inte överlåtas</p>

Motivering

Det saknas i dag närmare regler om på vilka grunder en överlåtelse av de årliga pelagiska fiskemöjligheterna (fördelat på kilogram per år) får ske. HaV ser att det finns ett behov av att i andra stycket införa ett förtydligande om att byten endast får göras om det sker i överensstämmelse med målsättningarna för den gemensamma fiskeripolitiken. Myndighetens förslag är därför att en ansökan endast ska kunna beviljas om följande kriterierna är uppfyllda:

- Att överlåtelsen sker till en fiskelicensinnehavare som bedriver ett aktivt fiske.
- Att de inbytt kvantiteterna motsvarar den kvantitet i kilogram som mottagarens ungefär förväntar sig att fånga.
- Att de inbytt kvantiteterna är av arter och i kvotområden som svenska fartyg får fiska i.

Med ett aktivt pelagiskt fiske innebär att fiskelicensinnehavaren uppfyller infiskningskravet om 25 procent. Att de inbytt kvantiteterna ska motsvara mottagarens ungefär förväntade fångster innebär att bytet ska ske i syfte att underlätta ett planerat faktiskt fisket.

11 kap. 14 § – Ny bestämmelse

Ny rubrik: Infiskningskrav

Föreslagen lydelse:
<p><i>En fiskelicensinnehavare som innehar pelagiska fiskerättigheter får endast beviljas ett förnyat fisketillstånd med tillhörande fiskemöjligheter i kilogram om licensinnehavaren med stöd av fisketillståndet senast den 30 november har landat och kvotavräknat pelagiska kvantiteter som uppgår till minst 25 procent av den kvantitet i kilogram som tilldelades licensinnehavarens fartyg vid kvotårets början baserat på innehavet av pelagiska fiskerättigheter.</i></p>

Föreslagen lydelse:

För de fiskelicensinnehavare som både har regional tilldelning och tilldelning baserad på individuella pelagiska fiskerättigheter ska aktivitetskravet baseras på den sammanlagda tilldelningen i kilogram vid årets början.

Motivering

HaV föreslår att det i en ny paragraf ska införas ett infiskningskrav på fiskelicensinnehavare som har pelagiska fiskerättigheter.

Av 11 kap.13 § framgår att en pelagisk fiskemöjlighet, dvs. de kvantiteter i ton av en art som fiskelicensinnehavaren tilldelats för ett år, helt eller delvis får överlåtas mellan licensinnehavare under det år fiskemöjligheten får användas. Bestämmelsen medför en flexibilitet i det pelagiska systemet eftersom det ger den enskilda fiskaren en möjlighet att överlåta pelagiska fiskemöjligheter till andra fiskare för att på så sätt kunna anpassa sina fiskemöjligheter efter förväntade fångster. Avsikten är dock inte att de tioåriga fiskerättigheterna ska ge en licensinnehavare årliga fiskemöjligheter enbart i syfte att överlåta dessa till andra licensinnehavare varje år.

HaV anser därför att det bör ställas krav på att en fiskelicensinnehavare som innehar pelagiska fiskerättigheter också bedriver ett aktivt pelagiskt fiske i viss omfattning och föreslår därför ett infiskningskrav som innebär att fiskelicensinnehavaren landat minst 25 procent av den totala pelagiska kvantitet som innehavaren tilldelats i kilogram vid kvotårets början. Att myndigheten inte föreslår ett högre infiskningskrav beror på att infiskning för ett fartyg kan variera mellan olika år beroende på fartygets kvotsammansättning samt individuella överlåtelser av hela eller delar av de tilldelade fiskemöjligheterna. Motsvarande infiskningskrav finns i Danmark.

Om infiskningskravet inte kan fullgöras på grund av yttre omständigheter, så som fartygshaveri, långvarig sjukdomsperiod, fiskestopp eller liknande särskilda skäl finns det i nuvarande 13 kap. 1 § en möjlighet för HaV att medge undantag från bestämmelserna i föreskrifterna.

12 kap. Gemensamma bestämmelser om fiskerättigheter och fiskemöjligheter*12 kap. 1 §*

Ansökan om godkännande av överlåtelse

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
En ansökan om godkännande av överlåtelse enligt 4 § lagen (2009:866) om överlåtbara fiskerättigheter ska göras skriftligen och gemensamt av både säljaren och köparen på det sätt som Havs- och vattenmyndigheten bestämmer.	En ansökan om godkännande av överlåtelse enligt 4 § lagen (2009:866) om överlåtbara fiskerättigheter ska göras skriftligen och gemensamt av både säljaren och köparen på det sätt som Havs- och vattenmyndigheten bestämmer.

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>I det fall fiskerättigheten är kopplad till ett fartyg som har andra ägare än fiskelicensinnehavaren, ska fartygets ägare eller behöriga företrädare biträda ansökan.</p> <p><i>En sökande vars fiskelicens har upphört att gälla får i ansökan om godkännande tillgodoräkna sig fiskerättigheter som under tolv månader från upphörandet varit kopplade till det fartyg som tillståndet avsåg om fiskerättigheternas giltighetstid inte har gått ut.</i></p>	<p>I det fall fiskerättigheten är kopplad till ett fartyg som har andra ägare än fiskelicensinnehavaren, ska fartygets ägare eller behöriga företrädare biträda ansökan.</p> <p><i>Ansökan om ett godkännande av en överlåtelse ska ha kommit in till Havs- och vattenmyndigheten senast den 1 december året före det kalenderår som avser nästa periodiska tilldelningen enligt 11 kap. 11 §.</i></p>

Motivering

HaV föreslår att nuvarande tredje stycket flyttas till en ny paragraf, 12 kap. 1 a §, se nedan, för att ersättas med ett nytt tredje stycke där det regleras en sista dag då fiskelicensinnehavaren kan ansöka om godkännande av en överlåtelse om överlåtbara fiskerättigheter (andelar i promille). Bakgrunden till att myndigheten föreslår ett sådant datum är för att de ansökningar om godkännande av överlåtbara fiskerättigheter som inkommer under året måste vara godkända innan årsskiftet för att kunna ligga till grund för den årliga tilldelningen av kvantiteter av fiskemöjligheter (i kilogram) inför följande år.

Att en ansökan om godkännande kommer in i god tid före årsskiftet är av vikt inför fördelningen för kommande år. Vid en överlåtelse av fiskerättigheter (promille) på grund av skrovbyte är det av betydelse att allt fiske som bedrivits (i kilogram) med den tidigare fartygssignalen för ett fiskefartyg har blivit inrapporterat och kvotavräknat innan fiskerättigheterna (promille) förs över till fiskelicensinnehavarens nya fiskefartyg.

12 kap. 1 a §

<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p><i>Om en fiskelicens har upphört att gälla får den tidigare fiskelicensinnehavaren i en ansökan om godkännande av överlåtelser av fiskerättigheter tillgodoräkna sig de fiskerättigheter som var förenade med det fartyg som licensen och tillståndet avsåg. Detta gäller under förutsättning att ansökan inkommer inom högst ett år efter licensen upphört att gälla och att giltighetstiden för fiskerättigheterna inte har löpt ut.</i></p> <p><i>I det fall en fiskelicensinnehavare kan styrka att fartyget ska ersättas med ett nybyggt fartyg gäller istället att fiskelicensinnehavaren får tillgodoräkna sig fiskerättigheterna fram till dess att det nybyggda fartyget har registrerats in i Transportstyrelsens fartygsregister.</i></p>

Motivering

Paragrafen är ny, men där första stycket motsvarar skrivningen i nuvarande 12 kap. 1 § sista stycket. HaV föreslår vissa språkliga förändringar men sakinhållet innebär även fortsättningsvis att om en fiskelicens har upphört att gälla får den tidigare fiskelicensinnehavaren under en period om högst ett år efter licensen upphörande, tillgodoräkna sig de fiskerättigheter som var förenade med det licensierade fartyget vid en ansökan om godkännande av överlåtelse av fiskerättigheter.

Vid nybyggnation av ett nytt pelagiska fiskefartyg tar det oftast längre tid än tolv månader att bygga färdigt fartyget. HaV förlänger därför redan i dag tidsbegränsningen vid nybyggnation till dess att fartyget är färdigbyggt och inregistrerat i Transportstyrelsens fartygsregister, under förutsättning att nybyggnationen kan styrkas. Myndigheten föreslår därför att denna praxis tydliggörs i ett nytt andra stycke.

12 kap. 4 §

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse:
<p>En ansökan om överlåtelse <i>via blankett</i> ska komma in till Havs- och vattenmyndigheten minst fyra veckor före det att överlåtelseavtalet senast ska träda i kraft enligt 3 §. Om ansökan sker via e-tjänsten Fiskerätt ska den göras minst tre veckor innan överlåtelseavtalet ska träda i kraft enligt 3 §.</p>	<p>En ansökan om överlåtelse <i>enligt 2 §</i> ska komma in till Havs- och vattenmyndigheten minst fyra veckor före det att överlåtelseavtalet senast ska träda i kraft enligt 3 § om den sker <i>via pappersblankett</i>. Om ansökan sker via e-tjänsten Fiskerätt ska den göras minst tre veckor innan överlåtelseavtalet ska träda i kraft enligt 3 §.</p>

Motivering

Eftersom HaV föreslår att det införs ett årligt sista datum i 1 § för när ansökningar om godkännande av överlåtelse om överlåtbara fiskerättigheter (andelar i promille) ska ha kommit in till myndigheten, behöver 4 § förtydligas så att det framgår att det är ansökningar av årliga fiskemöjligheter enligt 2 § som avses.

13 kap. ska fortsättningsvis beteckas 14 kap.

HaV arbetar successivt med att omarbete Fiskeriverkets föreskrifter, FIFS. Som ett led i detta arbete ser myndigheten kontinuerligt över vilka föreskrifter i nuvarande FIFS:ar som kan flyttas över till nyare föreskrifter meddelade av Havs- och vattenmyndigheten, s.k. HVMFS:ar.

Flertalet av de föreskrifter som rör fiskelicenser, fisketillstånd och tilldelningen av fiskekvoter finns i dag i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet. Vissa delar som rör fördelningen av fiskekvoter mellan olika kategorier av fiskelicensinnehavare samt fångstbegränsningar finns dock fortfarande kvar i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område.

För att tydliggöra, förenkla och samla föreskrifterna som rör fördelningen av fiskekvoter och fisketillstånd i en föreskrift föreslår HaV att de bestämmelser i FIFS 2004:25 som rör fördelning av kvoter och tillstånd flyttas till HVMFS 2014:19.

Det sista kapitlet, kapitel 13, i HVMFS 2014:19 handlar emellertid om "Övrigt" och eftersom HaV anser att kapitlet fortsatt bör vara det sista, föreslår myndigheten att nuvarande 13 kap. fortsättningsvis ska betecknas 14 kap och att de paragrafer som flyttas från FIFS 2004:25 införs som nya bestämmelser i 13 kap.

Det nya kapitel 13 ska heta "Fördelning av fiskekvoter"

13 kap. 1 § – tidigare 14 kap. 8 § FIFS 2004:25

<i>Nuvarande lydelse enligt 2004:25:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>De för svenskt fiske tillgängliga fiskemöjligheterna ska fördelas mellan olika kategorier av fiskelicensinnehavare på det sätt som Havs- och vattenmyndigheten beslutar om i särskild ordning.</p> <p>Utgångspunkten för Havs- och vattenmyndighetens beslut är fördelningen mellan olika kategorier av licensinnehavare föregående förvaltningsperiod, nyttjandet av de nationella kvoterna föregående förvaltningsperiod, genomförandet av landningsskyldigheten och hänsyn till det småskaliga kustnära fisket.</p> <p>För demersala kvoter ska förvaltningsperioden vara ett år. För pelagiska fiskerättigheter ska förvaltningsperioden vara tio år.</p>	<p>De för svenskt fiske tillgängliga fiskemöjligheterna ska fördelas mellan olika kategorier av fiskelicensinnehavare på det sätt som Havs- och vattenmyndigheten beslutar om i särskild ordning.</p> <p>Utgångspunkten för Havs- och vattenmyndighetens beslut är fördelningen mellan olika kategorier av licensinnehavare föregående förvaltningsperiod, nyttjandet av de nationella kvoterna föregående förvaltningsperiod, genomförandet av landningsskyldigheten och hänsyn till det småskaliga kustnära fisket.</p> <p>För demersala kvoter ska förvaltningsperioden vara ett år. För pelagiska fiskerättigheter ska förvaltningsperioden vara tio år.</p>

Motivering

Nuvarande 14 kap. 8 § FIFS 2004:25 flyttas oförändrat över till HVMFS 2014:19.

13 kap. 2 § – tidigare 14 kap. 9 § FIFS 2004:25

<p><i>Nuvarande lydelse:</i></p>	<p><i>Föreslagen lydelse:</i></p>
<p>De demersala kvoterna ska fördelas mellan <i>årliga demersala fiskemöjligheter, regionala fiskemöjligheter och kustkvoter</i>. De pelagiska kvoterna ska fördelas mellan <i>fiskerättigheter, årliga pelagiska fiskemöjligheter, regionala fiskemöjligheter och kustkvoter</i>.</p> <p><i>Kustkvoternas storlek för pelagiska arter ska bestämmas till en kvantitet av en art i ett kvotområde och en högsta procentandel av kvoten.</i></p> <p>Kvantiteter och kvotandelar som inte nyttjas kan föras över till en annan kategori av fiskelicensinnehavare under förvaltningsperioden.</p>	<p>De demersala kvoterna ska fördelas mellan <i>kustkvoter, regionala fiskemöjligheter och årliga demersala fiskemöjligheter</i>. De <i>pelagiska kvoterna ska fördelas mellan kustkvoter, regionala fiskemöjligheter, årliga pelagiska fiskemöjligheter, och fiskerättigheter</i>.</p> <p><i>Kustkvoterna och de regionala fiskemöjligheterna ska prioriteras framför överlåtbara demersala och pelagiska fiskemöjligheter och pelagiska fiskerättigheter.</i></p> <p><i>Storleken på de demersala och pelagiska kustkvoterna bestäms årligen till en kvantitet som bestäms utifrån tidigare bedrivet fiske inom kustkvoterna, med hänsyn till kommande års kvoter och fördelning av kvoter mellan olika kvotområden.</i></p> <p>Kvantiteter och kvotandelar som inte nyttjas kan föras över till en annan kategori av fiskelicensinnehavare under förvaltningsperioden.</p>

Motivering

Av nuvarande 14 kap. 8–9 §§ i FIFS 2004:25 framgår att HaV ska fördela de för Sverige tillgängliga fiskemöjligheterna mellan olika kategorier av fiskelicensinnehavare. De pelagiska kvoterna ska fördelas mellan fiskerättigheter, årliga pelagiska fiskemöjligheter, regionala fiskemöjligheter och kustkvoter. De demersala kvoterna ska fördelas mellan årliga demersala fiskemöjligheter, regionala fiskemöjligheter och kustkvoter. Inför HaV:s årliga beslut om fördelning är utgångspunkten att först prioritera kvoterna till småskaligt kustnära fiske, och därefter till det regionala fisket, innan övriga grupper av fiskelicensinnehavare tilldelas individuella fiskemöjligheter. Mot bakgrund av minskade fiskekvoter över tid föreslår Havs- och vattenmyndigheten att det i föreskrifterna bör framgå hur fördelningen ska ske mellan de olika grupperna. Kvantiteterna kommer fortsatt att fördelas mellan grupperna genom årliga beslut.

I samband med att HaV år 2019 införde ändringar gällande fördelning av pelagiska fiskerättigheter och fiskemöjligheter inför den nya pelagiska tioårsperioden, vilken inleddes år 2020, infördes en justering av storleken på de pelagiska kustkvoterna på så sätt att kustkvoterna bestämdes till en kvantitet av en art i ett kvotområde samt en högsta procentandel av respektive kvot. Avsatta kvantiteter bedömdes vara av tillräcklig omfattning för att kollektiva redskapsstopp

skulle kunna undvikas under fiskeåret. De kvantiteter som avsätts till de olika kustkvoterna kan också justeras under förvaltningsperioden om behov finns. Sedan dess har ett förbud införts för att bedriva riktat torskfiske i Östersjön¹⁰ och EU har beslutat om kraftiga kvotminskningar i vissa av ICES delområden, vilket sammantaget har medfört att fiskemönster har ändrats och att delar av fisket flyttat till andra delområden än där det tidigare bedrivits.

Sammantaget medför ovanstående att det finns ett behov av att se över kustkvoterna och därmed införa en möjlighet i föreskriften att revidera dessa om det uppstår särskilda behov, exempelvis om kvotnyttjandet på någon kustkvot ökar kraftigt på grund av kvotminskningar i andra delområden. Det är viktigt att säkerställa att det småskaliga kustfisket har tillräckliga kvantiteter att fiska på genom att HaV alltid prioriterar fördelningen av fiskemöjligheter till kustkvoterna. Myndigheten anser därför att de årliga avsättningarna till kustkvoterna bör utgå ifrån innevarande och tidigare års fiske med hänsyn till kommande års kvoter samt fördelningen av kvoterna mellan olika delområden. Det medför en ökad förutsägbarhet för de småskaliga kustfiskarna.

Principen vad gäller avsättningarna till kustkvoterna är att det ska kunna bedrivas i princip ett fritt fiske under året utan fångstbegränsningar. De kvantiteter som avsätts till kustkvoterna bör därför sättas med sådan marginal att detta fisket inte ska behöva stängas under slutet av året.¹¹

13 kap. 3 § – Ny bestämmelse

Föreslagen lydelse:

Under förutsättning att Sveriges totala kvoter tillåter ska storleken på de regionala pelagiska fiskemöjligheterna i Östersjön utgöras av en procentandel av totalkvoten, dock minst till en bestämd grundnivå.

För sill i Östersjöns delområde 30–31 ska kvoten uppgå till 5 procent av totalkvoten, dock 675 000 kilogram som grundnivå.

För sill i Östersjöns delområde 25–29 och 32 ska kvoten uppgå till 14,6 procent av totalkvoten och för skarpsill i Östersjön ska kvoten uppgå till 10,6 procent av totalkvoten. Den sammanlagda grundnivån för sill och skarpsill ska uppgå till 15 000 000 kilogram som grundnivå.

Motivering

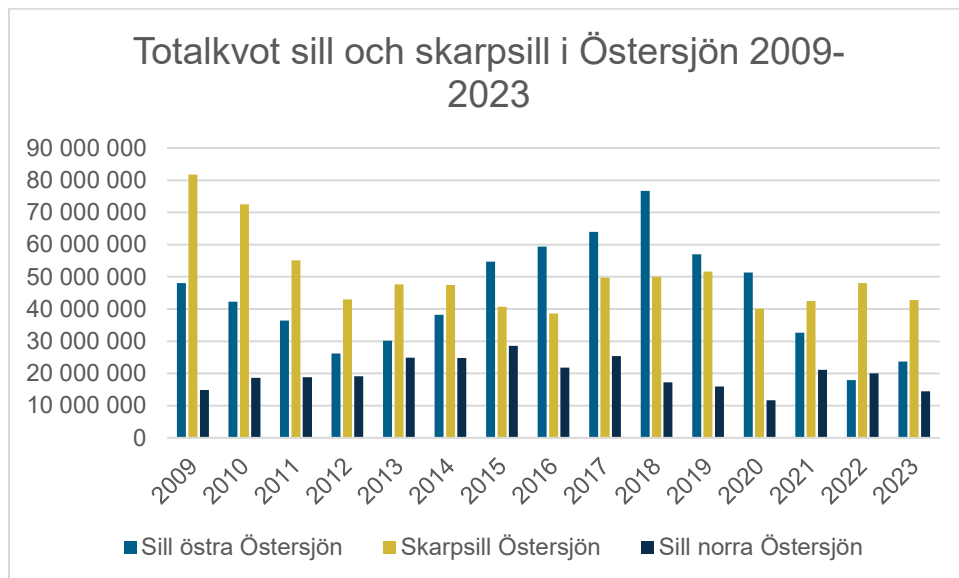
Under årens lopp har totalkvoterna för sill och skarpsill i Östersjön fluktuerat kraftigt. När totalkvoterna minskar påverkar detta även den kvantitet som avsätts till den regionala extratilldelningen eftersom denna utgörs av en procentandel av totalkvoten.

¹⁰ Med vissa begränsade undantag, se art. 7 i rådets förordning (EU) 2022/2090 av den 27 oktober 2022 om fastställande av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön för 2023 och om ändring av förordning (EU) 2022/109 vad gäller vissa fiskemöjligheter i andra vatten

¹¹ Detta går dock inte om de svenska totalkvoterna är begränsade. Är totalkvoterna begränsade räcker de inte heller till det småskaliga kustfiskets årliga infiskning.

I stapeldiagrammet nedan framgår hur Sveriges totala kvoter av sill och skarpsill i Östersjön har fördelats och fluktuerat under åren 2009–2023.

Tabell 1 Översikt av totalkvoterna för sill och skarpsill i Östersjön under perioden 2009 – 2023 (kilogram)

I tabellen nedan framgår de totala kvantiteter som tillgängliggjorts Sverige under åren 2009 – 2023.

Tabell 2 Totala kvoter som tilldelats Sverige under perioden 2009 – 2023 (kilogram)

År	Sill östra Östersjön	Skarpsill Östersjön	Sill norra Östersjön
2009	48 032 000	81 748 000	14 892 000
2010	42 268 000	72 456 000	18 615 000
2011	36 378 000	55 067 000	18 801 000
2012	26 228 000	42 952 000	19 095 000
2013	30 162 000	47 670 000	24 892 000
2014	38 207 000	47 447 000	24 823 000
2015	54 667 000	40 729 000	28 547 000
2016	59 369 000	38 582 000	21 774 000
2017	63 925 000	49 770 000	25 399 000
2018	76 711 000	50 022 000	17 215 000
2019	56 979 000	51 635 000	15 979 000
2020	51 300 000	40 074 000	11 712 000
2021	32 626 000	42 517 000	21 164 000
2022	17 945 000	48 045 000	20 058 000
2023	23 686 000	42 738 000	14 420 000

Den regionala tilldelningen av pelagiska arter i Östersjön är viktig för att bibehålla ett regionalt baserat och kustnära fiske i Östersjön. Den regionala tilldelningen har stor betydelse för de yrkesfiskare som enbart fiskar i Östersjön och landar i östersjöhamnar och den regionala tilldelningen har bidragit till att det lokalt baserade fisket i Östersjön har kunnat bibehållas i stor utsträckning. Landningarna av sill eller strömming och skarpsill i östersjöhamnar bidrar också till att den lokala beredningsindustrins behov av råvara kan tillgodoses.

I remissen inför att det pelagiska systemet infördes år 2009 angavs att den regionala extratilldelningen till östersjöfartygen avsågs uppgå till cirka 15 000 ton årligen. De kvantiteter som initialt fördelades i regional tilldelning uppgick dock inte till den nivån, vilket framgår av tabellen nedan.

Tabell 3 Avsatta kvantiteter i regional tilldelning under åren 2009 - 2023 (i kilogram)

År	Sill östra Östersjön	Skarpsill Östersjön	Sill norra Östersjön	Summa kg/år
2009	5 400 000	7 575 000		12 975 000
2010	6 090 000	7 600 000		13 690 000
2011	4 390 000	5 020 000		9 410 000
2012	3 827 000	4 510 000		8 337 000
2013	4 627 000	5 251 000		9 878 000
2014	5 582 000	4 957 000		10 539 000
2015	8 098 000	4 426 000		12 524 000
2016	9 005 917	4 051 000		13 056 917
2017	9 643 861	5 265 112		14 908 973
2018	12 011 574	5 350 132		17 361 706
2019	8 951 049	5 746 275		14 697 324
2020	8 152 363	4 801 131	672 287	13 625 781
2021	5 440 800	4 775 272	1 061 799	11 277 871
2022	2 960 645	5 306 255	1 092 885	9 359 785
2023	3 625 971	4 609 844	817 644	9 053 459

Under senare år har de pelagiska kvoterna minskat i Östersjön och den nuvarande beräkningen, där den regionala tilldelningen utgörs av en procentandel av totalkvoten, har medfört att den regionala tilldelningen minskat. Samtidigt är förutsägbarhet om regionalkvoternas storlek av stor betydelse, både för den enskilde fiskaren och för den lokala beredningsindustrin.

Så som framgår i tabellerna ovan har de totala svenska kvoterna för sill och skarpsill i Östersjön varierat kraftigt mellan åren. Detta har medfört att licensinnehavarnas tilldelade kvantiteter har minskat, såväl den tilldelning som baseras på innehavet av fiskerättigheter som den regionala tilldelningen. Med ett undantag har samtliga fiskelicensinnehavare med regional tilldelning också ett innehav av pelagiska fiskerättigheter (andelar i promille). För flera av fiskelicensinnehavarna utgör den regionala tilldelningen en betydande andel av den totala tilldelningen av fiskemöjligheter.

Eftersom de regionalt baserade fartygen i Östersjön inte har möjlighet att fiska efter andra arter och i andra havsområden om kvoterna i Östersjön minskar, innebär de varierande kvoterna

svårigheter för de regionala fiskelicensinnehavarna att planera sitt fiske och uppnå lönsamhet. Till detta kommer att den lokala beredningsindustrin också har ett behov av ökad förutsägbarhet för att kunna anpassa sin produktionskapacitet. Mot denna bakgrund anser HaV att de regionala östersjöfartygen behöver få en ökad förutsägbarhet genom att det i föreskrifterna fastställs vilka nivåer som kvoterna ska uppgå till, med en fastställd årlig grundnivå. Av de totalkvoter som årligen tilldelas Sverige bör den regionala tilldelningen uppgå till 14,6 procent av kvoten för sill i östra Östersjön, 5 procent av kvoten för sill i norra Östersjön och 10,6 procent av kvoten för skarpsill i Östersjön.

Myndigheten anser att den fastställda årliga grundnivån ska vara 675 000 kilogram sill i Östersjöns delområde 30–31 (norra). För sill i Östersjöns delområde 25–29 och 32 (östra) samt för skarpsill i Östersjön ska den regionala tilldelningen totalt uppgå till en fastställd årlig grundnivå på 15 000 000 kilogram, vilket motsvarar den regionala tilldelning som var intentionen vid införandet av det pelagiska systemet. Det är också i enlighet med Strategin för svensk fiske och vattenbruk 2021–2026.¹² De angivna minsta grundnivåerna gäller under förutsättning att Sveriges totalkvoter för dessa fiskarter och områden uppgår till minst dessa kvantiteter.

Mot bakgrund av den historiska infiskningen inom regionalkvoterna gör myndigheten bedömningen att grundnivån på den regionala tilldelningen för sill i östra Östersjön och skarpsill i Östersjön ska fastställas till totalt 15 000 ton för att säkerställa ett fortsatt regionalt fiske i östra Östersjön. I likhet med den bedömning som dåvarande Fiskeriverket gjorde inför införandet av det pelagiska systemet, menar HaV att det inte bör införas någon bestämd fördelningen av dessa 15 000 ton mellan i sill i östra Östersjön respektive skarpsill i Östersjön. Detta kan motiveras utifrån att kvoternas inbördes fördelning har varierat kraftigt under åren, se tabell 1 och 2 ovan. HaV bedömer att förslaget i remissen motsvarar det behov av regional tilldelning som finns utefter kusten i östra Östersjön, både med hänsyn till det regionala fisket och den lokala beredningsindustrin.

Som framgått tidigare är det endast ett fåtal fartyg som fiskar på regionalkvoten för sill i norra Östersjön. När regionalkvoten infördes i norra Östersjön, i anslutning till den pågående pelagiska tioårsperioden som inleddes 2020, var det fyra fartyg som tilldelades regionalkvot och den bedömning som gjordes då var att 675 000 kilogram sill var en lämplig nivå för att säkerställa ett fortsatt regionalt fiske i norra Östersjön. År 2023 var det tre fartyg som fick regional tilldelning och då ett av dessa fartyg sedan exporterats till annat land är det myndighetens bedömning att det kan bli två, eller maximalt tre fartyg, som är aktuella för regional tilldelning av sill i norra Östersjön år 2024. Mot bakgrund av det fåtal fartyg som bedriver detta fiske, och att detta fiske i huvudsak bedrivs med avsättning för industriändamål, är det myndighetens bedömning att det inte finns något motiv att justera den minsta årliga grundnivån på 675 000 kilogram sill som fastställdes i slutet av 2019 inför den pågående pelagiska tioårsperioden.

¹² <https://www.havochvatten.se/planering-forvaltning-och-samverkan/program-projekt-och-andra-uppdrag/gemensam-strategi-for-framtidens-fiske.html>

Bilagor:

Bilaga 1 – Konsekvensutredning

Bilaga 2 – Sändlista